

[Justitsministeren]

I dag får nogle unge fra den verden, de møder, det fejlagtige indtryk, at det er ligegyldigt, hvad de gør, at enhver adfærd over for andre er acceptabel – de føler sig kort sagt tilovers.

Derfor er en holdningsændring afgørende. Unge har behov for, at der stilles krav til dem som samfundsborgere, fordi der er brug for dem i vort samfund.

Betydningen af den kriminalpræventive indsats, der sker i familien, kan ikke overvurderes. Den daglige demonstration af, at man også som barn og ungt menneske har *sin* rolle at udfylde, og at det hverken nu eller i fremtiden er ligegyldigt, hvad man foretager sig, er med til at styrke den respekt, som den unge naturligt har for andres og egen tilværelse.

Inden for SSP-samarbejdet mellem sociale myndigheder, skole og politi gøres der en vigtig indsats i den enkelte kommune for at forhindre ungdomskriminalitet. Grundtanken i dette arbejde er imidlertid forebyggelsen af unges kriminalitet *før* lovovertrædelse, ikke reaktionen efter den skete lovovertrædelse.

Som en udløber af SSP-samarbejdet gennemføres der endvidere under 10-punkts-handleprogrammet i Det Kriminalpræventive Råds regi forskellige projekter, der betyder en udbygning af SSP-samarbejdet vedrørende generalpræventive foranstaltninger. Som led i handleprogrammet er et forsøgsprojekt under iværksættelse i udvalgte områder, hvor der etableres et tværfagligt samarbejde mellem bl.a. sociale myndigheder, skole, politi og kriminalforsorg med henblik på at øge muligheden for at iværksætte de mest hensigtsmæssige reaktioner og handleplaner over for hårdt belastede unge, der har været involveret i mere omfattende kriminalitet.

Den holdning, som børn og unge møder fra skolens side, i fritidsklubben og fra de offentlige myndigheders side, er ligeledes væsentlig for den unge, der også her har brug for at mærke den konsekvens, som er med til at opbygge respekten for egne og andres gøremål.

De overvejelser, som jeg fremlægger her, vedrører den indsats, der angår konkrete tilfælde, hvor unge *har* begået lovovertrædelser, som er mindre alvorlige.

Mange unge begår på et eller andet tidspunkt en mindre lovovertrædelse, der kan betragtes som et forbigående fænomen. Her er det vigtigt, at der fra myndighedernes side ikke over-

reageres. Samtidig må det imidlertid fremhæves, at det er af stor betydning, at der reageres mærkbart fra myndighedernes side over for unge, der fortsætter med kriminalitet.

For så vidt angår den indsats, der gøres i dag via straffesystemet, må vi sige, at straffe, herunder i visse tilfælde også frihedsstraffe, desværre ikke kan undværes.

Men den indsats, der kan gøres ved hjælp af frihedsstraffe, er begrænset til at angå dem, som man kunne kalde de egentlig kriminelle. Efter min opfattelse er det derfor nødvendigt *i et lidt bredere perspektiv med det samlede reaktionssystem for øje* at se på, hvad der kan gøres for de unge, der så at sige har behov for på et tidligt tidspunkt at mærke, hvad man kunne kalde en fast hånd via det sociale system – *før* en kriminel løbebane påbegyndes.

Det drejer sig om unge, der ikke er kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster, men som står for ellers at skulle have tiltalefrafald på vilkår eller måske den første betingede dom.

Der vil typisk være tale om første- eller andengangslovovertrædere, der har begået indbrudstyveri eller andet tyveri, hærværksforhold eller brugstyveri af for eksempel cykler eller knallerter eller helt enkeltstående brugstyverier af biler uden samtidig forvoldelse af konkret fare for skade på personer og ting. Unge, der har begået voldshandlinger, omfattes derimod ikke af mine overvejelser.

3. For børn og unge under 18 år, der har begået lovovertrædelser, kan det sociale udvalg i den enkelte kommune efter de almindelige regler i *bistandsloven* iværksætte foranstaltninger af forskellig art. Dette må naturligvis ske i samarbejde med barnets forældre. Sådanne foranstaltninger kan være rådgivning og vejledning til forældrene. Der kan endvidere gives henstilling eller pålæg til forældrene om blandt andet barnets pleje, skolegang eller uddannelse. En henstilling eller et pålæg til forældrene kan for eksempel angå barnets ernæring eller gå ud på, at barnet skal være i en daginstitution eller fritidsklub.

Efter bistandsloven kan det sociale udvalg beskikke en personlig rådgiver for unge, der ønsker rådgivning og vejledning ud over den helt grundlæggende støtte, som forældrene er for børnene.

Ifølge bistandslovsstatistikken var der pr. 31. december 1986 beskikket 3.153 personlige rådgivere.